

**DEBRECENI EGYETEM
AGRÁRTUDOMÁNYI CENTRUM
AGRÁRGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI INTÉZET
VIDÉKFEJLESZTÉSI ÉS TÁJHASZNOSÍTÁSI TANSZÉK**

Tanszékvezető:
Dr. Nagy Géza

**A vidékfejlesztés lehetőségei és célkitűzései
Füzesabonyban**

Készítette:
Veres Gábor
Mezőgazdasági szakigazgatási szervező mérnök jelölt

Konzulens:
Dr. Nagy Géza
Egyetemi tanár

Debrecen
2003

Tartalomjegyzék:

Bevezetés	3. oldal
1. Füzesabony történelme	4. oldal
2. A város általános jellemzői	6. oldal
2.1. Földrajzi elhelyezkedés, közlekedési kapcsolatok	6. oldal
2.2. Természeti adottságok	7. oldal
2.2.1. Domborzat	7. oldal
2.2.2. Éghajlat	7. oldal
2.2.3. Felszíni és felszín alatti vizek	8. oldal
2.2.4. Természetes növényzete és állatvilága	9. oldal
2.2.5. Ásványkincsei és talajadottságai	9. oldal
2.3. A város legfontosabb gazdasági jellemzői	10. oldal
2.3.1. Füzesabony mezőgazdasága	10. oldal
2.3.2. A város ipara	15. oldal
2.3.3. Kereskedelem és szolgáltatás	17. oldal
2.4. Művelődés, oktatás és egészségügy	18. oldal
2.5. Infrastrukturális ellátottság	20. oldal
2.6. Idegenforgalom és turizmus	22. oldal
3. Társadalmi jellemzők	23. oldal
3.1. A népesség számának alakulása	23. oldal
3.2. Munkaerőhelyzet	26. oldal
3.3. A lakosság iskolázottsága	27. oldal
4. Füzesabony lakosainak véleménye	30. oldal
5. SWOT analízis	32. oldal
6. A vidékfejlesztés lehetőségei	35. oldal
6.1. Célkitűzések	35. oldal
6.2. A célok megvalósíthatósága	37. oldal
6.3. A vidékfejlesztés lehetséges gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai	38. oldal
Összefoglalás	41. oldal
Irodalom jegyzék	42. oldal
Mellékletek	44. oldal

Bevezetés

Vidékfejlesztés – ez lesz a következő dolgozat témája, melyet szűkebb hazámról Füzesabonyról fogok írni. Úgy gondolom, már számos dolgozatot írtak a városról, különböző szempontok alapján, de talán Én vagyok az első, aki ebből az aspektusból közelítem meg a települést.

Mit is jelent ez a megközelítés, mit is jelent maga a szó? Megpróbáltam utánanézni a Magyar Értelmező Kéziszótárban, de legnagyobb meglepetésemre nem találtam ilyen címszót. És valóban, egy régebbi kiadású könyvben haszontalan is lenne keresni bármilyen e témával foglalkozó leírást, mert ez a tudomány az elmúlt évtizedek tudománya.

Talán ez is lehet az oka, hogy ezen a területen eddig még nem érzékeltette áldásos hatását, és persze az, hogy hozzám hasonlóan mindenki nagyon keveset tud a témáról és az általa kínált lehetőségekről.

Füzesabonyba, ebbe a kis nyolcezres városkának, eddig nem nagyon jutott el a rendszerváltás szele, vagy ha eljutott, akkor sem előnyösen érintette. Gondolok itt arra, hogy felbomlott az addig országosan jó hírű termelőszövetkezet, a privatizált állami gazdaság is csak vegetál, és tönkrement számos addig jól működő üzem is a városban és térségében. Ezek hatására, sok ember vesztette el munkahelyét, és lett munkanélküli, vagy a kárpótlás segítségével a lét szélén tengődő östermelő. Sokan megpróbáltak kitörni, és különböző vállalkozásokat beindítani, de mivel sok a munkanélküli és az embereknek kevés a pénzük, nem tudnak fizetőképes keresletet biztosítani, ezen kényszervállalkozások jövedelmezőségének biztosítására.

A másik szomorú tény, hogy a város kedvező közlekedési adottságai ellenére elkerülték a nagy gazdag külföldi befektetők, akik tőkét, munkát, és talán szebb jövőt hozhatnának a város lakosainak számára.

Ezen szomorú sorok után, mit is tűzhetnék ki célul: megpróbálok reális és minél sokoldalúbb képet festeni városomról, feltárni azokat az adottságokat, amiket magában rejt, és azokat a lehetőségeket, amelyeket a vidékfejlesztés kínál.

1. Füzesabony történelme

Először is röviden szeretném bemutatni a város történetét, a helyi turisztikai útmutató leírásai és adatai segítségével. A település és környéke régészeti leletekben igen gazdag. A város területén, az Öregdombon (Nagyhalom) végzett ásatások kőkori, kora- és késő bronzkori telepek feltárását eredményezték. A pusztaszikszói gyümölcsös területén az 1986-87. évi ásatások lényegesen új adatokkal gyarapították a rézkor hitvilágára vonatkozó ismereteinket. Az előkerült kultikus, rituális objektum szerkezeti felépítése nagyon hasonló a Dél-Angliában található **Stonehenge** kultikus építményhez. A település nevét 1261-ben említik először írásos források **Obon** alakban, amikor IV. Béla király megerősítette az egri püspökséget, "az egri völgy falvainak, közöttük Füzesabonynak, a szent királyok óta élvezett birtokjogán". A falu jelentősen megerősödik a következő századok során. Pusztaszikszó (Dezmaszykszau) a környékbeli püspöki birtokok központja volt, és a határában a földesúr kiterjedt majorüzemet működtetett (1493-ban 8 béres, udvarbíró és majorház volt a birtokon). 1552-ben a török elpusztította, de rövidesen újranevesült. Rövid időre világiak birtokába került a település, de már 1627-ben szintén az egri püspök szedte a dézsmát. Pyrker püspök erről dokumentumot is szerkesztett. Az Eger patak vizén épült vízimalmot 7 évre Szelim aga bírta. 1683-ban a község katolikus lakóinak már fedett templomuk volt. 1686-87-ben a falu ismét elnéptelenedik, lakóinak nagy része elpusztult többen Liszkára illetve Hosszúrétre menekültek. 1600-1700 között 6 jobbágytelek volt a faluban. Telekessy püspök-földesúr 1700. március 20-án kiadott újratelepítő okiratában azt írta, hogy a füzesabonyi pusztát katonákkal, hajdúkkal, más szabadosokkal és néhány jobbággal szállotta meg. Minden külön lakó gazda köteles volt egy esztendőn belül házat építeni. Később Erdődy Gábor az új püspök könnyítette a terheken, mert a Rákóczi szabadságharc idején idetelepített jobbágyok kezdtek elszéledni, illetve többen pestisben meghaltak. Ekkorára a jobbágyok száma 45-50-ről 15 alá csökkent. Erdődy 1717-ben ismételten megkísérelte Pusztaszikszó benépesítését, de sikertelenül, ugyanis ez a Füzesabonyhoz tartozó terület a későbbiekben is csak majorhely maradt.

1741-ben ismét kialakult a püspökségi uradalmi gazdálkodás. 1799-ban a francia hadjáratok idején a felkelő megyei lovasság egyik állomáshelye volt. 1828-ban 317 lakóházból állt Abony 2222 római katolikus lakossal. Az úrbérrendezésig továbbra is püspökségi földesúri

jog érvényesült. A faluban Petőfi Sándor is megfordult, (1844) amikor Pájer Antalt az akkori plébánost kereste fel. A 1849. február 26-27. -i kápolnai csata-vesztés után az osztrák sereg egészen Tiszafüredig üldözte a visszavonuló magyar csapatokat. Füzesabonynál sok menekülő magyar katona lelte halálát, őket a szikszói Berek mentén temették el (értük 1896-ban emlékművet emeltek, amely ma nem az eredeti helyén, hanem a Teleki Blanka Általános iskola előtt látható). A település fejlődésére ösztönzően hatott a század végén meginduló vasútépítkezés. 1870. január 9.-én a Hatvan - Miskolc közötti fővonal, 1872 november 3-án az egri, majd 1891. augusztus 5-én a debreceni szárnyvonal készült el. 1895-ben új iskolát építettek, 1897-ben létrehozták az Önkéntes Tűzoltó Egyesületet és Sportklubot. 1898-ban ingyenes népkönyvtár felállításáról döntöttek az akkori honatyák. 1913-ban megkezdődött a község villamosítása. 1924-ben polgári iskola létrehozását szorgalmazták, és ebben az évben alakították ki a futballpályát is. 1926-ban I. Világháborús emlékművet avattak fel. Alkotója: Kisfaludy Stróbl Zsigmond. A szobor érdekessége, hogy ez volt a megye első bronzszobra. 1929-ben Takarékpénztárt létesítettek a faluban. 1931-35 között Tompa Ferenc régész nagyarányú ásatásokat végzett a területen és ennek hatására 1935-ben megnyitotta kapuit a Régésziskola.

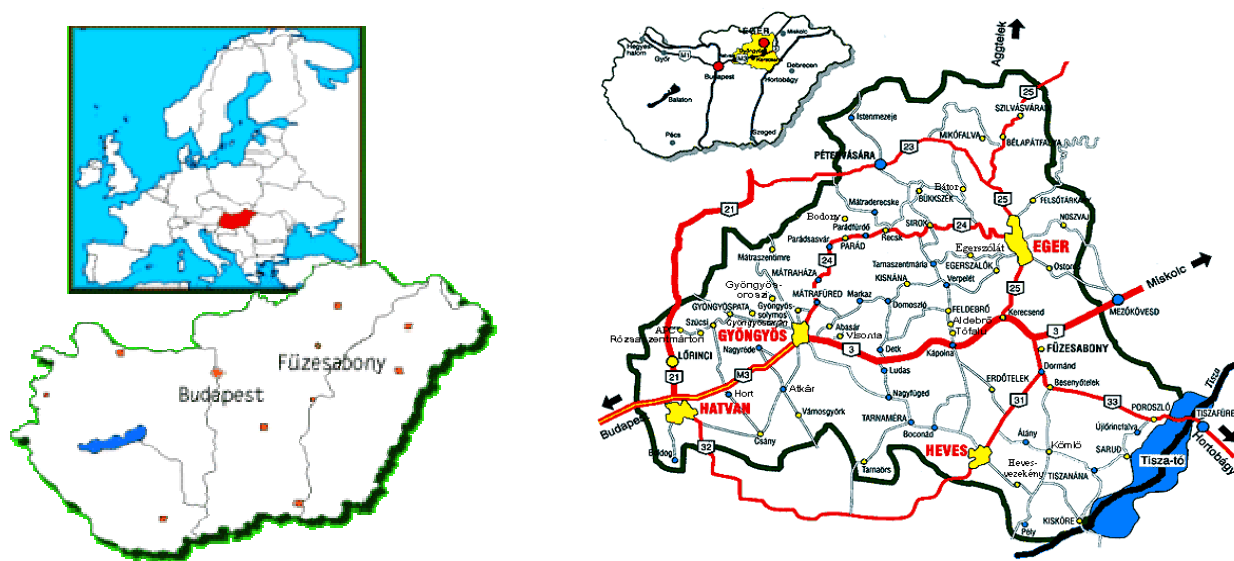
A XX. században a falu az egri járáshoz tartozott, mint nagyközség, Pusztaszikszó külterülettel. A lakosság létszáma ekkor már meghaladta a 6000 főt. A főfoglalkozás a mezőgazdasági termelő volt, de bányászt, iparost, kereskedőt, közlekedési-, közszolgálati alkalmazottat, napszámost, katonát, nyugdíjast és házicselédet is találunk az 1930. évi összeírásakor a lakosai között. A település városiasodása 1945 után kezdődött. A település 1950. október 1.-től önálló tanácsú község, majd 1970-ben nagyközség, 1983-ban városi jogú nagyközség és végül 1989. március 1.-jén városi rangra emelkedett. A lakosság létszáma közben fokozatosan emelkedett, érdekessége, hogy a növekedést nem elsősorban a természetes népszaporulat okozza, hanem a külső bevándorlás (RÁTKAI 1995).

2. A város általános jellemzői

2.1. Földrajzi elhelyezkedés, közlekedési kapcsolatok

Füzesabony Magyarország észak-keleti részén heves megye dél-keleti részén helyezkedik el, mint az, az 1. ábrán jól látható.

Heves megye az Északi-középhegység közepét és a hozzácsatlakozó alföldi peremet foglalja el a Tisza folyóig. Területe 3630 km², lakóinak száma 330.000 fő. Székhelye Eger, 63.000 lakossal. Hét város található a megyében, ebből a tízezer főnél nagyobb lakosságúak: Gyöngyös (37.000), Hatvan (24.000), Heves (11.000). A városokon kívül 111 község van a megyében. Hamarosan beléphet Heves megye tízezres városai társaságába a megye egyik legfiatalabb városa is, amely egyben szűkebb hazám is: Füzesabony.

1. ábra Füzesabony földrajzi elhelyezkedése és közlekedési kapcsolatai

A város és térsége természetföldrajzi értelemben két kistájat érint (Hevesi sík, Borsodi-mezőség) Közigazgatási szempontból – bár teljes mértékben Heves megye területén

helyezkedik el – térszerkezeti összefüggésben valójában három megye (Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szolnok) találkozásánál helyezkedik el (PELLE 1976).

Füzesabony a megye dél-keleti részén, a Hevesi síkon fekszik, Egertől alig 22 km-re. Budapest-Miskolc vasútvonal mindkét oldalán, a Laskó és az Eger-patakok által közrefogottan épült a település. Közúti és vasúti csomópont. Jelenleg közúton a várostól északra elhaladó 3-as számú főútról leágazó, 33-as úton közelíthető meg, valamint az 1998. decemberében átadott autópályája Eger felé vezető lehajtó szakaszán keresztül. A városnak kedvező a közlekedés földrajzi helyzete, hiszen a közúti csomóponton túl a Budapest-Miskolci vasúti fővonal tranzitállomása, szárnyvasutak kiindulási helye Eger illetve Debrecen felé.

2.2. Természeti adottságok

2.2.2. Domborzat.

A város természeti adottságainak ismertetéséhez egy helyi turisztikai kiadványt, és a város és térsége területfejlesztési koncepcióját használtam fel segítségül.

A terület domborzatát nagymértékben meghatározza a településtől északra fekvő Mátra és Bükk hegység és a délre található Alföld. Igazából a három nagy tájegység határánál fekszik, de leginkább az alföldi sík jelleg dominál a városban és szűk térségében. Területe délnek lejtő üledékes síkság. Kialakításában a folyás irányát gyakran változtató Eger- és Laskó patakok vettek részt. A nagy vastagságú üledéksor anyagai a csillámos homok, a lösz-szerű anyagok, a folyóvízi és mocsári agyag. Az egyhangú felszín legnagyobb tengerszint feletti magassága 137 m (a határ legészakibb pontja). Két kiemelkedése a Mogyorósető és a Kettőshalom.

2.2.2. Éghajlat

A terület a mérsékelt meleg és száraz, ill. a mérsékelt meleg és mérsékelt száraz éghajlati kategóriákba sorolható. A napsütéses órák száma 1900 - 2000 óra között változik évente. Az évi középhőmérséklet jellemzően 10°C alatti (8,5-10,0°C), míg a vegetációs

időszak középhőmérséklete 15,5-17,0°C között alakul. A téli napok száma – azaz a napi maximum 0 fok vagy az alatt és ezen belül a zord (napi maximum – 10 fok alatt) – a déli területeken 30 nap alatt marad évi átlagban.

Az évi átlagos csapadékmennyiség 550 – 700 mm (a hegyvidék felé közeledve növekvő mennyiséggel), a vegetációs időszak csapadékmennyisége 330-400 mm közötti. A legtöbb csapadékmennyiség május és június hónapokban esik. A hótakarós napok száma 35 nap alatt van. A városban az uralkodó szélirány változó elsősorban a nyugati és az északnyugati szelek dominálnak. Az átlagos szélesség 2-3 m/s.

2.2.3. Felszíni és felszín alatti vizek

A Füzesabony körüli szűkebb térség kevésbé földrengéses terület, száraz, gyér lefolyású, melynek kevés a vízfolyása. A térségen a Bükkből lefutó Eger-patak, a Rima-patak és a Laskó-patak halad át. A térség nyugati határán helyezkedik el a Hanyi-ér. A patakok felső szakaszáról jövő árvizek elvezetésére övcsatornaszerűen árapasztó csatornák épültek, amelyek a Tisza menti sík területet mentesítik a hegységekből lezúduló külvizektől. A Laskó-patak hossza 69 km, vízgyűjtőterületének kiterjedése 368 km² (mely a Mátra keleti lejtői, a Bükk déli lejtői és a Tisza között elhelyezkedő alvízgyűjtők sorozatából áll).

A **talajvizek**re általánosságban jellemző, hogy nincs nagy területre kiterjedő, összefüggő víztükör, a lokális viszonyok feltárásához pedig nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű adat, amelynek főleg a kutak eloszlása és száma az oka. Az előforduló talajvizek általában néhány méteres mélyben találhatók meg, mennyiségük nem számottevő, kémiai jellegük kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A talajvizekben - a felszíni és a felszín közeli szennyezések (elsősorban szennyvízszikkasztás, mezőgazdasági tevékenység, ipari tevékenység) hatására - a nitráttartalom emelkedése jellemző a területen. A kedvezőtlen vízminőség miatt a talajvízkészletet főleg öntözésre használják fel. A kevés **rétegvíz** általában jó minőségű, de nem túl nagy mennyiségű. A sík területrészeken **artézi vizek** és kutak is előfordulnak, vízhozamuk azonban alacsony. A felszíni és felszín alatti vizek kihasználtságát 60 % felettre becsülik. A települések gazdasági és települési környezeti fejlesztése során a térség hidrogeológiai adottságait is messzemenően figyelembe kell venni. A térség felszín alatti vízkészletei ugyanis általában sérülékenyek tekinthetők (SZARVAS 1996).

2.2.4. Természetes növényzete és állatvilága

A térség értékes társulásai a szikes- és löszgyepek, a mocsár- és láprétek, a keményfaligetek, mocsári és más nedvességkedvelő társulások kisebb foltjai. A térség ökológiai szempontból jelentős, de nem kiemelkedő jelentőségű, mivel Magyarországon egyedülálló, vagy ritka társulással nem rendelkezik.

Állatvilága meglehetősen változatos. Kisvadak, madárfajok, hüllők, rágcsálók, rovarok élnek a határában. Gyakori a fácán, az örvös galamb, a nyaktekercs, a fakopáncs és a cinkefélék. A nyílt növénytársulásokban hüllők, pl. a magyar-gyík, zöldgyík, fürgegyík, fali-gyík, rézsiklók élnek. A rágcsálók közül leggyakoribb a mezei nyúl, a hörcsög, az ürge, a pocok. Több bogár- poloska- és pókfaj is él itt. A vadászati szempontból értékes vadfajokon túlmenően az érintett területen a szarvas az őz, a vaddisznó, délebbre a mélyebben fekvő részeken a nyúl, a fácán és a fogoly jellemző.

2.2.5. Ásványkincsei és talajadottságai

Füzesabonytól keletre geológiai fúrások eredményeként lignitmezőket találtak. A határban többhelyen is nyitottak kavics- és homokbányát, melynek készletei jelentősek (ez az M3-as autópálya építkezését is nagymértékben megkönnyítette).

Talajai részben csernozjom, részben barna erdőtalajok, melyek mélyen humuszosak, kémhatásuk gyengén savanyú. Gyakoriak az agyagon képződött réti talajok is, melyek Füzesabony határában szénsavas meszet tartalmaznak, de termékenységük megfelelő. A város tágabb környezetében megtalálhatók még a sztyeppesedő réti szolonyecek, réti szolonyecek, szolonyec réti talajok, réti öntéstalajok, és humuszos homoktalajok.

A mezőgazdasági termelés korszerűsítésénél a homoktalajok megkötése mellett a termő szikesek termékenységének megtartása, a nehéz agyagtalajok mechanikai, valamint kémiai talajjavítása, illetve a szerves anyag utánpótlása a mezőgazdasági hasznosítás feltétele (ZELE 1995).

2.3. A város legfontosabb gazdasági jellemzői

Heves megyében a gazdaság fejlettsége, jellege szerint három rész különíthető el: az északi kedvezőtlen adottságú térség, a középső gazdaságilag fejletlen térség, illetve a dél, dél-keleti gazdaságilag fejletlen térség. Füzesabony a dél, dél-keleti gazdaságilag fejletlen térségbe tartozik. Ez a rész a mezőgazdaság számára kedvező termőhelyi adottságokkal rendelkezik.

Az ipari szolgáltatás azonban nem jellemző a térségben, hiszen a hagyományos szektoron kívül ipari szolgáltatási munkahely nem települt ide, és az élelmiszeripari vertikum sem épült ki ezen a területen. A mezőgazdasági termelőszövetkezetek szétesésével a melléküzemági termelés is leépült.

Füzesabony város és környéke Magyarország északi régiójához tartozik, nem véletlenül nevezik majd az Európai Unióba lépést követően Észak Magyarországi Régiónak a három megyét (Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Nógrád) magába foglaló területegységet. A régió és egyben a város gazdasága is rurálisnak mondható, ami annyit jelent, hogy:

- a város gazdasági szerkezetének meghatározó eleme a mezőgazdaság,
- az integrált termelés és értékesítés nem alakult ki, azaz a feldolgozatlan, illetve alacsony feldolgozottságú termékeknek a térségből való kiáramlása a jellemző, sajnos kedvezőtlen értékesítési kondíciók mellett,
- a szolgáltatási szektor fejletlen.

2.3.1 Füzesabony mezőgazdasága

Füzesabonyban a gazdasági ágazatok közül a mezőgazdaság dominál, ami nem véletlen, hiszen e terület termőhelyi adottságai ezen ágazatnak felelnek meg leginkább. A földterület a talajadottságok szempontjából közepesnek mondható. A talajértékszám általában 40-60 közötti az átlagos aranykorona értéke pedig 20,1.

A város összterülete 3954 ha. Ebből viszonylag nagy rész 3810 ha mezőgazdaságilag művelt területként van nyilvántartva.

Művelési ág szerinti megoszlását az 1. Táblázat mutatja:

Művelési ág	Terület (ha)	Megoszlás (%)
Szántó	3392	89.0
Gyümölcsös	21	0.5
Gyep	286	7.5
Erdő	111	3.0
Összes:	3810	100.0

1. táblázat A művelési ágak területe és megoszlása

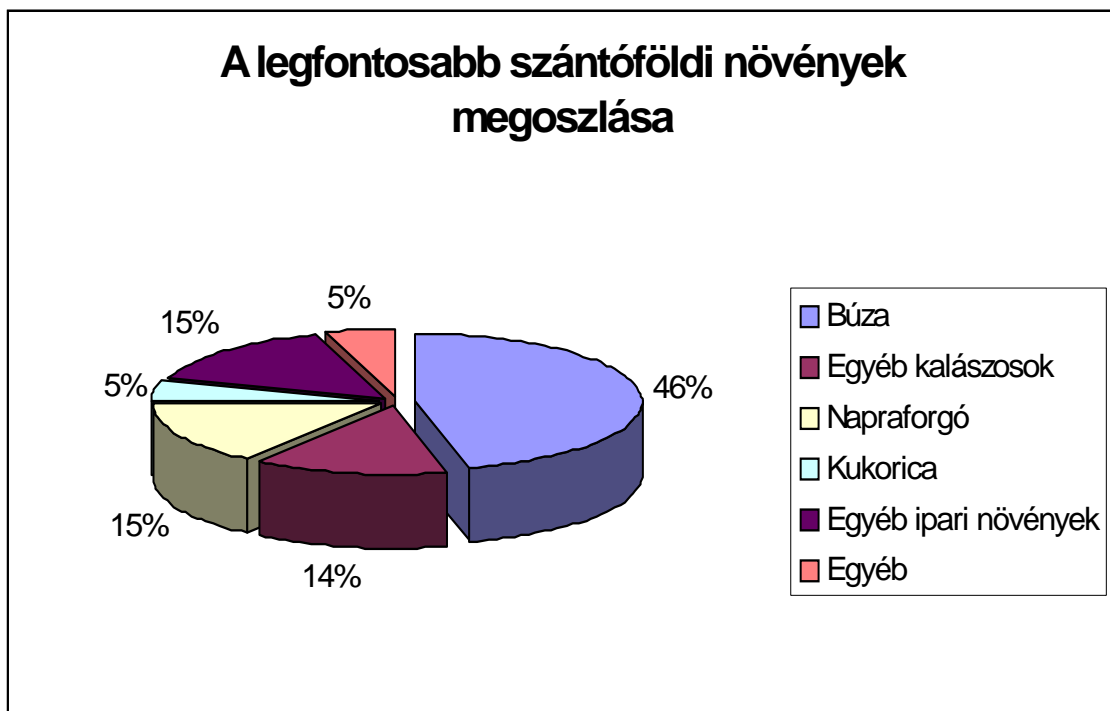
A táblázatból jól kitűnik, hogy 89%-al a szántóterület egyértelműen dominál, ezen kívül pedig a gyep (7,5%) és az erdő (3%) területe tekinthető jelentősnek. Jól megfigyelhető, hogy a gyümölcs és szőlőtermesztés számára nem igazán ideálisak a feltételek, ezen kívül nem is igen van hagyománya a város térségében. Talán kivételt képeznek ez alól azok a dinnyeföldek, melyek a híres „hevesi dinnye” termelési területéhez tartoztak, azonban mára nagyon nagy gondba került ez az ágazat és szinte teljesen eltűntek a dinnyeföldek a város határából. Helyükön megjelentek az állami támogatást élvező gyümölcsösök, közülük is leginkább az intenzív almaültetvények. Rövidtávon lehetséges, hogy ezek jó befektetésnek bizonyulnak, ám véleményem szerint a terület éghajlati adottságai nem felelnek meg ahhoz, hogy ezen ültetvényeknek hosszú távon is tartós jövedelmet biztosítsanak tulajdonosaiknak. A városban megfogalmazódik ugyanakkor, az a vélemény – amit magam is osztok -, hogy az ültetvények létesítésének sokszor elsődleges célja, az állami támogatás kínálta lehetőségek kihasználása volt. Ezt majd az idő dönti el. Ennek megítéléséhez kapcsolódik az, az információ, miszerint az egyik tulajdonos elnyerte egy hűtőház létesítésének pályázatát is, de sajnálatos, hogy ezt a beruházást nem Füzesabony területén, hanem a szomszédos Maklárón kívánja megvalósítani.

Az előzőekben már láthattuk, hogy a város erdőterülete sem jelentős (3%), de ugyanez jellemző az egész térségbe is.

A 90-es évek előtt a városban két nagy mezőgazdasággal foglalkozó üzem, az Állami Gazdaság és a Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet működött, amelyek országos szinten is elismertek voltak.

A rendszerváltás és a kárpótlások után ezek átalakultak. Jelenleg 1 szövetkezet, 1 részvénytársaság, 1 értékesítő szövetkezet, és 5 Kft működik a városban, alapvetően ezek határozzák meg a mezőgazdaság helyi arculatát. Rajtuk kívül még 181 regisztrált termelő gazdálkodik a városban.

Ezen mezőgazdasági gazdálkodó szervezetek adatai szerint, a következő növényeket termesztik a szántóterületeken:

2. ábra A legfontosabb szántóföldi kultúrák megoszlása

A vetésszerkezet alapján megállapítható, hogy a térség növénytermesztésében a kalászosok az uralkodók (60%, ebből a búza 46%). Jelentősnek mondható még az ipari növények termesztése is (35%), amelyek közül a napraforgó emelkedik ki 15%-kal. Néhány évvel ezelőtt fontos volt a dohánytermesztés is, hiszen az Egri Dohánygyár, mint nagybani felvásárló viszonylag közel található Füzesabonyhoz. A 80-as években rengeteg család, köztük a sajátom megélhetését segítette, a keresetek kiegészítésének nagyszerű módja volt a háztájiban, vagy kis területeken történő dohánytermesztés. Azonban a piaci viszonyok

változása a privatizáció és az alacsony árak miatt nem volt kifizetődő tovább foglalkozni dohánytermesztéssel, így ez a növény is kiesett az itt termeltek közül. A fennmaradó területeken nagyrészt takarmányokat termesztnek. Ezek nagyrészt szemestakarmányok, szálastakarmányok és silókukorica. A takarmányellátást további gyepterületek egészítik ki.

A növénytermesztésre a viszonylag nagyobb üzemméretűk a jellemzők és azok dominálnak, az állattenyésztés ettől eltérő a helyzet. A TSZ 250-es szarvasmarha állományán és az egy közepes méretű sertéstelepen kívül 25 családi állattenyésztési vállalkozás van bejegyezve. Sajnos a rendszerváltás után az ágazat, mint ahogy ez az egész országra jellemző volt, padlóra került, és nem is nagyon tudott azóta sem onnan felállni. Jellemző, hogy egy-két a hagyományok és az ágazat szeretete által vezérelt gazda próbálja meg a lehetetlent, valahogy életben tartani és fellendíteni az állattenyésztést. Helyzetüket nem könnyíti meg, az Európai Unióba lépés sem, hiszen ez együtt járhat a családi állattartás megszűnésével.

A szarvasmarha-tenyésztés ezen belül a tehenészet a legfontosabb, mely számosállatban kifejezve 70% körüli arányt képvisel. Legeltetési gazdálkodás is folyik, azonban mára ez veszélybe került, ugyanis az állatokat a város utcáin hajtják ki a legelőre, ami által elkerülhetetlen, hogy ürülékkel szennyezik a közterületeket. Ebben a kérdésben már több lakos is kifejezte nemtetszését és az önkormányzat vezetői is hajlanak abba az irányba, hogy egy városhoz ez már nem méltó.

A mezőgazdasági termelés nagyobb hányadát adó néhány gazdálkodó szervezet adatai alapján egyértelműen megállapítható, hogy a termelés szerkezet elsősorban a jól gépesíthető, alacsony foglalkoztatott létszámot igénylő ágazatokra irányul.

A településen található, a hazai mezőgazdasági termelést - beleértve a vetőmag, műtrágya, növényvédőszer, gép- és gépkatrész ellátást és szaktanácsadást - alapvetően meghatározó két országos hálózattal rendelkező cég, a nádudvari székhelyű KITE-nek és a bábolnai IKR-nek is egy kihelyezett raktára. Ez jelentősen megkönnyíti a gazdák helyzetét, hiszen itt helyben, könnyen és gyorsan tudják pótolni a meghibásodott gépeket és azok alkatrészeit, és ez bizonyos munkaműveleteknél nem elhanyagolható, ha a biológiai határidők betartását nézzük.

A jelentősebb gazdálkodó szervezetekben dolgozók, kiegészülve az egyéni és kisegítő gazdaságokban foglalkoztatottakkal, az aktív lakónépesség mintegy 18%-át teszik ki. A mezőgazdaságban foglalkoztatottak számának növelése és egyben a 13,6%-os regisztrált

munkanélküliek számának csökkenése csak az élőmunka igényesebb ágazatok bevezetésével lenne megoldható.

Az elmúlt években jelentősen megváltozott a birtok-struktúra, mint ahogy, az alábbi táblázatból ez le is olvasható. Míg 1991-ben a 300 hektárnál nagyobb birtokméret 91,7 %-ban volt jelen, 1997-re ez a szám már csak 28,2 % volt. Az 100 és 300 hektár közötti birtokok száma növekedett. De ettől is nagyobb növekedés figyelhető meg a 3 és 50 hektár közötti méretű birtokoknál melyek aránya 1991-ben mindössze 0,8% volt, 1997-re ez a szám elérte a 46,7%-ot.

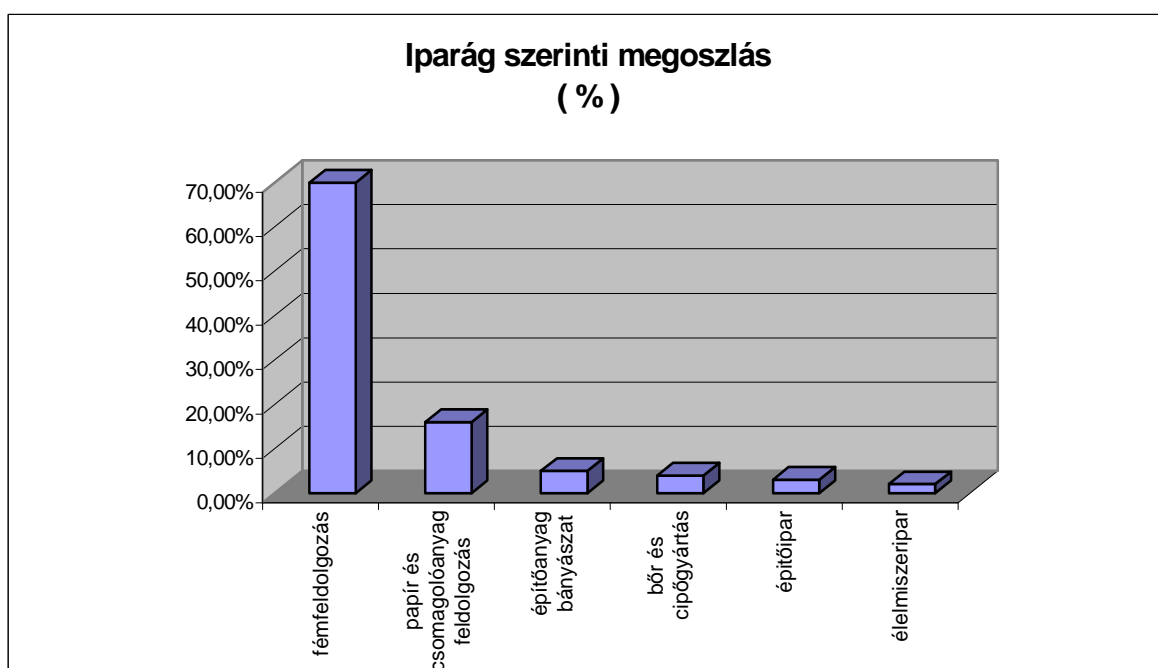
Birtok méret	1991	1997
300 ha feletti (%)	91.7	30.2
100-300 ha (%)	5.6	20.5
3-50 ha (%)	0.8	46.7

2. táblázat A birtokméretek megoszlása 1991-ben és 1997-ben

Összességében elmondható, hogy a város mezőgazdaságát, és annak bevételét a növénytermesztés és az állattenyésztés határozza meg. Az egyéb mezőgazdasági tevékenység árbevétele nem jelentős. Ugyanakkor a viszonylag jó mezőgazdasági adottságok ellenére Füzesabony jelenlegi gazdasági helyzete összességében kedvezőtlennek ítéltető meg. Ehhez jelentős mértékben hozzájárul az is, hogy a megtermelt mezőgazdasági termékek többsége feldolgozatlan állapotban kerül ki a térségből. Ennek egyik legfőbb oka, hogy a város és közvetlen térsége alig, sőt szinte egyáltalán nem rendelkezik feldolgozó és élelmiszeriparral, sem a növénytermesztésre, sem az állattenyésztésre nem épült vertikális integráció. Másik probléma, hogy a helyi növénytermesztés és állattenyésztés között sincs integráció a két mezőgazdasági ág egymástól függetlenül tevékenykedik. Véleményem szerint a helyi mezőgazdaság fellendítésének alapköve lenne néhány a helyben megtermelt termékek felvásárlásával és további feldolgozásával foglalkozó üzem létesítése, valamint a két fő ág termelésének összehangolására. A város mezőgazdaságát jellemző részben felhasznált adatokat Ignác András falugazdász bocsátotta rendelkezésemre.

2.3.2. A város ipara

Az előző részből kiderült, hogy Füzesabony alapvetően mezőgazdasági terület, ahol az ipar szerepe nem jelentős. Ipari feldolgozásra alkalmas nyersanyagban szegény területnek minősíthető. Ennek ellenére az iparszerkezeten belül a nyersanyagokat feldolgozó ipar a domináns, mint az, a polgármesteri hivatal által rendelkezésemre bocsátott adatok alapján készített 3. ábrából is kitűnik.

3. ábra Füzesabonyban működő cégek jegyzett tőkéjének iparág szerinti megoszlása 2001. Évben

- Mint az ábrából is jól látható, az ipar legnagyobb százalékát a fémfeldolgozó (70,1%) ipar teszi ki, nevezetesen a PICOPACK Rt. A cég fémből készült csomagolószerek (acél- és fémdobozok, tubusok, koronazárak stb.) gyártásával foglalkozik. Termékeit országosan, sőt országhatáron túl is forgalmazza. Ez a gyár a MÁV mellett a környék legnagyobb foglalkoztatója, évente 650 fő dolgozik a cégnél (SZABÓ 1994).

- A város másik nagy gyára (16,6%), a működését 2000-ben megkezdő DUROPACK Csomagolóeszköz Gyártó és Feldolgozó Kft, amely díszdobozok és élelmiszer-csomagoló termékek gyártásával foglalkozik. Első időszakban 130 főt foglalkoztatott, ma már a 200 főt is meghaladja az itt dolgozók száma. Ez a beruházás volt az elmúlt évek egyik legnagyobbika a városban, ami jelentősen növelte a város ipari kapacitását, és új munkahelyeket teremtett.
- Az utóbbi időben veszített jelentőségéből – véleményem szerint, a nem túl jó minősége és jövedelmezősége miatt – a kavicsbányászat, de még mindig számottevőnek mondható (5,6%). Ez az egyetlen iparág, ami kilóg a feldolgozó iparágak sorából, egyedül képviselve a város bányászatát.
- Szintén nagy hanyatláson ment keresztül a város bőr és cipőgyártása. Egykoron élő és virágzó a Cipő KTSZ privatizáció hatására ma már csak az utolsó napjait éli (3,3%).
- Új színfolt a városban, a térség egyik legmodernebb gyára a Fenstherm Kft üzeme, ahol modern nyílászáró szerkezeteket állítanak elő (2,6 %).
- Legkisebb arányú a város élelmiszeripara (1,8%), ami két pékségből és egy vágóhíd, és húsfeldolgozóból áll.

Füzesabony fejlesztési koncepciók tervének adatai alapján a városban összesen 52 db bejegyzett cég működik ebből 20 db foglalkozik valamilyen ipari tevékenységgel. Míg az 369 db egyéni vállalkozásból csupán 89 db tekinthető ipari vállalkozásnak (3. táblázat)

	Bejegyzett ipari cégek	Bejegyzett cégek összesen	Egyéni ipari vállalkozások	Egyéni vállalkozások összesen
Cégek száma (db)	20	52	89	369
Jegyzett tőke (M Ft)	573,840	1100,772	-	-

3. táblázat A város ipari tevékenységének jelentősége

Másik megközelítésből 109 db ipari tevékenységgel foglalkozó cég működik a településen, ennek nagy része egyéni vállalkozás (89 db). Mindezek ellenére a jegyzett tőke legnagyobb részét a bejegyzett cégek, közülük is az ipari és kereskedelmi cégek tőkéje teszi ki, mint azt az alábbi (4. táblázat) is jól tükrözi.

	Bejegyzett cégek		Egyéni vállalkozások		Összesen
	Ipari	ipar- kereskedelmi	ipari	Ipar- kereskedelmi	
Cégek száma (db)	7	23	76	13	109
Jegyzett tőke (M Ft)	33,060	540,780	-	-	-

4. táblázat Füzesabony iparral foglalkozó cégeinek száma és tőkéje

Összességében megállapítható, hogy az iparszerkezeten belül, az ipari nyersanyagokat feldolgozó ipar a domináns, míg az élelmiszeripari feldolgozás a lehetőségekhez képest alacsony részarányt képvisel, véleményem szerint szükséges lenne ezen iparág fejlesztése.

2.3.3. Kereskedelem és szolgáltatás

Füzesabony kereskedelme a rendszerváltás utáni válságból most van kilábalóban, a 80-as évekhez képest, ma még nagyságrendekkel kisebb és fejletlenebb az értékesítés, felvásárlás és integráció, az új kereskedelmi kapcsolatok még nem alakultak ki megfelelően.

A kereskedelmi ellátást jelenleg a mezőkövesdi Coop üzletlánc boltjai és az A-Z TOPKER Kft végzi, néhány magánkézben lévő vállalkozással együtt. A város határán két benzinkút is található és a környékén többen is találkozhatnak az autósok. Az utóbbi időben nagyon megszorodtak a kis traffikok, ajándékbolt és butikok. Ezek között megtalálhatóak, a műszaki, elektromos háztartási, híradási, és számítástechnikai cikkek forgalmazásával és egyben szervizelésével foglalkozó cégek. Ugyanakkor vegyi áru, vasáru, barkácsanyag, gépjárműalkatrész, ajándéktárgy és illatszerboltok, cipő és bőráru, ruházati, textil, papír-

írószer, óra- és ékszerüzlet, valamint termény és takarmány és sportszerboltok. A nagy élelmiszerboltok mellett, megjelentek a kisebb konkurenciát jelentő vegyesboltok, amik jó hatással vannak a piaci versenyre. Ezen kívül számtalan magánkézben lévő fodrász, kozmetikus szalon is megnyitotta kapuit az utóbbi években.

A városnak két pénzügyintézete van: az OTP és a Takarékszövetkezet. Itt rendezhetik a lakosok a pénzügyeiket és azokkal kapcsolatos tevékenységeiket.

Úde színpoltot jelent a városban a néhány éve épített és átadott piaccsarnok, ahol az addigiaktól sokkal kulturáltabb körülmények között történhet az áruk adásvétele.

A város kereskedelme összességében fejlődőképesnek és sokoldalúnak tekinthető és talán a jövőben jobban ki tudja használni, hogy egy országos szinten is jelentősnek tekinthető közlekedési csomópont.

A vendéglátásban talán nagyobb fejlődés tapasztalható, hiszen az elmúlt években meglehetősen sok étterem, gyorsbüfé, pizzéria nyílt. Szintén jó dolog, hogy a régi hagyományos vendéglők mellett, megnyitották kapukat a fiatalok igényeit jobban kiszolgáló modern pubok, amik az ital és ételfogyasztáson kívül még más lehetőséget is biztosítanak a vendégeknek (játékgépek, zenegépek, biliárd, projektoros kivetítő).

2.4. Művelődés, oktatás és egészségügy

A város méreteihez és lehetőségeihez képest elég gazdag kulturális lehetőségeket kínál az ez iránt érdeklődőknek.

A városi mozi a könyvtár és a művelődési ház a helyi kulturális élet központjai. Ez utóbbi a helye a különféle kiállításoknak és a tánciskolának is. A Városi Könyvtár, gazdag könyvkínálata mellett, sok kulturális rendezvény kínál a helyieknek, nem egy híres költő, író, történész fordult már meg az épület falain belül. A városnak két temploma van, amik tagjai a város műemlék jellegű építményeinek a II Világháborús emlékszoborral együtt. A vallásra jellemző, hogy néhány kivételtől eltekintve az emberek nagy hányada római katolikus.

Sajnos a sportolási lehetőségek elég szűkösek. A városban található ugyan néhány szabadtéri sportpálya és egy játszótér, de ezek sok kívánnivalót hagynak maguk után. A helyi labdarúgó pályát kizárólag csak a városi labdarúgócsapat használhatja. Szerencsére új szint jelentenek a palettán a nem rég átadott sportcsarnok, egy tekepálya és a manapság oly divatos

kondi termék is. Mindezek mellett számos keleti harcművészet jeles képviselője oktatja a helyi fiatalokat arra, hogyan is tudják megvédeni magukat.

A város egyik legnagyobb sportrendezvénye az egész várost és a környező településeket is megmozgató „*FUTABONY*” nevű jó hangulatú futóverseny. Ezen kívül minden évben megrendezik a rászoruló gyermekek javára a jótékonysági bált a Művelődési Központban. Szintén ez a helyszíne az általános iskolák farsangi báljának és a helyi zeneiskola rendezvényeinek. Országszerte híres a Füzesabonyi Férfikórus, ami évről évre végigtornézza az országot.

Városunkban egy bölcsőde két óvoda és két általános iskola, a Széchenyi István Általános Iskola és a Teleki Blanka általános iskola, melyek vonzáskörzeti feladatokat is ellátnak. A szomszéd kistelepülések felső tagozatos diákjai tanulnak a helyi fiatalok mellett. Szintén városon túli szerepköre van a Zeneiskolának is, mely nemcsak a fiatalok zenei művelését végzi, hanem a város és körzete zenekultúrájának szakmai-mórszertani irányítója, szervezője, központja is.

A középfokú oktatást egyedül, a Remenyik Zsigmond Gimnázium és Postaforgalmi szakközépiskola képviseli. Az iskola létesítésével kapcsolatos munkálatok 1962-ben kezdődtek el. Már a következő tanévben megindult a településen a középfokú oktatás, igaz akkor még a II.számú Általános Iskola adott otthont az intézménynek. Az 1966/67-es esztendő igen jelentős volt az iskola életében, hiszen ez volt az első tanév a jelenlegi falak között és ekkor vált teljessé a beiskolázás; 2 évfolyam 8 gimnáziumi osztályában mintegy 279 diák tanult. Valamint ugyancsak ebben az évben végeztek azok a tanulók, akik legelsőként léphették át az alakuló gimnázium küszöbét. 1969-ben jogutódként átvette az iskola a megszűnő káli gimnázium területi feladatát. Ezzel beiskolázási körzete az egész járás területére kiterjedt. Az 1977/78-as tanév ismét fordulópontként tartható számon, hiszen ebben az évben indult az első postaforgalmi szakközépiskolai osztály. A megyében mai napig az egyetlen ilyen profilú szakközépiskola. Ezért beiskolázási körzete is egyedülálló volt. A Miskolci Postaigazgatóság majdnem teljes területéről (Heves megye egésze, Borsod-Abaúj-Zemplén megye déli része stb.) érkeztek tanulók az iskolába. A bejárás nehézségeit enyhítette az 1985-ben átadott 50 fős diákothron. Jelenleg általános gimnázium, kifutóban lévő postaforgalmi képzés és ötödéves OKJ szoftverüzemeltető képzés folyik az iskolában. Ezen információkhoz az iskola évkönyvének fellapozásával jutottam hozzá.

Az iskolázottság az utóbbi időben jelentősen emelkedett, sokkal többen tanulnak jelenleg valamilyen felsőoktatási intézményben, mint néhány évvel ezelőtt. A lakosság nyelvtudása semmivel se marad alul más településekhez képest.

A településen több felnőtt és gyermekrendelő van. A központban működik az Egészségház, ami az alapellátáson kívül még speciális kezeléseket is biztosít a betegek számára. Az utóbbi évek legnagyobb beruházása volt a Pszichiátriai Otthon létesítése. Szerencsére az utóbbi években orvosi ügyelet is működik városunkban, az eddigitől jobb minőségű és gyorsabb ügyeleti gépjárművel, aminek segítségével megbízhatóbbá vált az orvosi ellátás. E mellett két gyógyszertár próbálja kielégíteni a lakosság igényeit.

2.5. Infrastrukturális ellátottság

Füzesabony **közlekedési** adottságai kiemelkedően jónak mondhatók. A megye egyik legnagyobb közlekedési csomópontja. Az ország kelet-nyugati irányú közlekedési folyosóinak találkozási csomópontjában fekszik. Itt futnak össze a Budapest-Miskolc, illetve a Budapest-Debrecen, vagyis hazánk második és harmadik legnépesebb városainak megközelítését adó leggyorsabb útvonalak. A város, közlekedésben most is domináns szerepét csak tovább növelte a város mellett megépült és nemrég át is adott új M3-as autópálya szakasz. Mindenképpen előnyként említendő meg az 33-as főút jelenleg is tartó felújítása, amely út Debrecennel köti össze a várost, és nem elhanyagolható az a tény sem, hogy ez az út átmegy hazánk egyik legnagyobb turisztikai látványosságán, a Hortobágyi Nemzeti Parkon.

Hasonlóan országos jelentőségű a várost átszelő vasútvonal hálózat, köztük a Budapest-Miskolc-Hidasnémeti-Kassa kétirányú villamosított vonal, melyről a városban ágazik le az egri és a debreceni szárnyvonal. Talán ezért is épült ide a megye második legnagyobb, de mindenképpen legszebb vasútállomása, mely a város legnagyobb büszkesége és számtalan legenda kering építése körül. Állítólag ezen állomást nem ide szándékoztak építeni, hanem Fiúméba, de a tervezők gondatlanságból eltévesztettek valamit és így lett a város büszkesége ez a pompás épület. Nem tudom mennyi igaz ebből a történetből, de abban biztos vagyok, hogy kevés vasútállomásra büszkéek annyira a lakosok, mint a Füzesabonyira (SZIKLAI 1989).

A település közelében még található 3 repülőtér is, a legjelentősebb a Mezőkövesdi szilárd burkolatú pályával rendelkező reptér, és két kisebb füves pályájú pedig Makláron és Kiskörén van.

Fontos feladat lenne viszont, hogy a városon belüli utak javítását és a belterületi földutak burkolását, az eddigőtől egy kicsit gyorsabban és hatékonyabban lássa el az önkormányzat és az erre illetékesek, mert véleményem szerint egy város nem engedheti meg magának, hogy egy nagyobb mennyiségű csapadék lehullása után a burkolatlan útjai szinte járhatatlanok legyenek.

A **lakásállomány** az utóbbi évtizedekben korszerűbbé vált. A 100 lakásra jutó lakos szám a városban 1990-ben 254 fő volt, 2000-ben pedig 253 fő ami az országos átlagnak megfelel. Az 1000 lakosra számított épített lakások száma 1994-ben 1,23 db, 2000-ben 2,78 db, ami az 2000. évivel (2,8db/1000fő) megegyező.

Az egészséges **ivóvíz ellátás** és ivóvíz kapacitás megoldott a településen. Vízellátása 5 kútról történik, melyek nem védett vízadóra települtek. A nitrát koncentráció növekedése problémát okozott, ezért a vízbeszerzést artézi kutakkal kellett biztosítani.

A **szennyvízelvezetés** ennél bonyolultabb kérdés, ez esetben nagyobb a megosztás. Az elmúlt évben történt az új szennyvíztisztítónak az átadása, ami Füzesabonynak és néhány szomszédos településnek a szennyvíz elvezetését teszi lehetővé. Azonban még nem történt meg a teljes rákötés, és a jövőben is nehézségekbe fog ütközni bizonyos esetekben. 1996-ban 12.48% volt a rákötöttség mértéke. Ez az EU csatlakozás előtt komoly problémának számít, hiszen előírja, hogy Magyarországon 2010-re átlagosan a 67.5%-os szintet el kell hogy érje a csatornázottság mértéke. Pozitívként kell megemlíteni, hogy a szennyvíz 100%-a tisztításra kerül. Ugyan a gerincevezeték kiépült, vagyis a hálózatbővítésnek megvannak az alapjai, de nem túl sokan csatlakoztak még rá. Az utóbbi időben azonban pozitív változás figyelhető meg ebben a kérdésben, ami mindenképpen biztató a jövőre nézve.

Füzesabony **energiaellátottsága** elektromos árammal és földgázzal biztosított. A háztartások 100%-a csatlakozott a villamoshálózatra, a város külterületén halad az országos alap és főelosztói hálózati rendszer 400 kV-os, 220 kV-os és a 120 kV-os vezetéke. A villamos energia alaphálózathoz hasonlóan a nagynyomású szénhidrogén hálózati rendszer vezetékei a város mellett haladnak el. A vezetékes gázt fogyasztó háztartások aránya igen jónak mondható, 80 %-os értéket mutat.

Ami a **hírközlést** illeti, 1996-ban a háztartások 55.77%-a rendelkezett távbeszélő fővonallal, ami 100 lakosra átszámítva 22db/100 fő, azóta ez az érték jóval magasabb lehet, ami mindenképpen meghaladja az országos átlag. A kommunikációs lehetőséget, a mobiltelefonnal rendelkezők köre tovább bővíti. Ezt segíti elő a néhány éve felépített országos mikrohullámú átjátszóállomás. A helyi társadalom fontos tömegkommunikációs kapcsolatát adja a kábel TV, melynek keretein belül működik a Füzesabony Városi Televízió. Az által, hogy igyekszik bemutatni a városban történő eseményeket, híreket, és a fontosabb helyi kulturális és sport programokról is tájékoztatja a helyieket, lehetőség nyílik a lokális érdekeltségű információk közvetlen háztartásokba való eljuttatására, ösztönözve ezzel a lakosságot a közügyekbe való részvételre és a szűkebb élettér folyamataiba való direkt beavatkozásra.

A város **hulladék elhelyezési** gondjait megoldotta a néhány éve átadott körzeti lerakó telep.

2.6. Idegenforgalom és turizmus

Bár a város nem rendelkezik kiemelkedő turisztikai vonzerővel, idegenforgalmi szempontból eddig kiaknázatlan lehetőséget rejt összekötő szerepe több országos, sőt nemzetközi jelentőségű természeti, táji értékkel rendelkező turisztikai célpont irányába. Ezen szerepét segíti elő az M3 autópálya, amely révén a térség 1 órányira megközelíthetővé vált a főváros felől. E téren elsősorban turisztikai szervező, elosztó, turisztikai háttérpári feladatot tölthet be, és ehhez kapcsolhatja a területén található természeti és művi környezeti értékekre épülő helyi idegenforgalmat (falusi turizmus, vadászturizmus, hivatali turizmus, stb...). A turizmus fejlesztésének lényeges feltétele a helyi infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése.

A Bükk és a Mátra lábánál fekszik, úgyhogy adott a lehetőség a hegyi túrázást kedvelők számára. Mindenféleképpen meg kell említeni Szilvássvárakat a Szalajka-völgy és a ménes által nyújtott csodálatos látványával.

Keleti irányba az ország második legnagyobb folyója a Tisza folyik viszonylag közel 30 kilométernyire. Poroszló és Tiszafüred óriási paradicsoma a fürdőzőknek és a horgászok kedvelőinek.

Ettől sokkal közelebb található a Mezőkövesdi Zsóry Gyógyfürdő, melynek vize legendásan jó mindenféle reumatikus panaszra. Mezőkövesd még nevezetes a híres matyó mintáiról,

melyek néhány hagyományosan berendezett parasztházikóban megtekinthetnek az ide látogatók.

Vadászati lehetőség is kínálkozik, a várostól délkeletre fekvő Tepély pusztán található Hotel Faunában megszállva. Gazdag vadállománnyal rendelkezi, országos szinten is kitűnően felszerelt, minőségi feltételeket biztosít a vadászoknak.

Végül, de nem utolsósorban nem maradhat ki a sorból a 20 km-re fekvő megyeszékhely, Eger sem.

Eger Magyarország egyik legszebb (véleményem szerint „a legszebb”) városa, a Barokk építészet ékszerdoboz. A gazdag történelemmel és dicsőséggel rendelkező és nagyon jól karban tartott várral, csodálatos műemlékeivel, templomaival óriási csalogatást jelent a turistáknak. Az elmúlt 5 évben mindig a külföldiek által legjobban látogatott első három város között volt hazánkban.

Mindezek mellett nem szabad megfeledkezni arról, hogy a turisztikai iparág legfontosabb eleme az ember. A helyi lakosságot meg kell nyerni a turizmus számára, hogy részt vállaljon a turizmus előkészítése során a feladatokból, és áldozni kell arra, hogy szakmát, nyelvet tanuljon, a lakását a vendégek fogadására alkalmassá tegye.

A turizmus nagyon jó munkahelyteremtő ágazat, amely azonban jól képzett munkaerőt igényel. Egy adott térségben hiába van jó turisztikai létesítmény, kellemes környezet és minőségi kínálat, ha az ott dolgozók szakmai hozzáértése nem megfelelő. Legtöbb esetben nem főállású tevékenységet jelent a turisták fogadása és kiszolgálása, hanem kiegészítő tevékenységet, mellékjövedelmet.

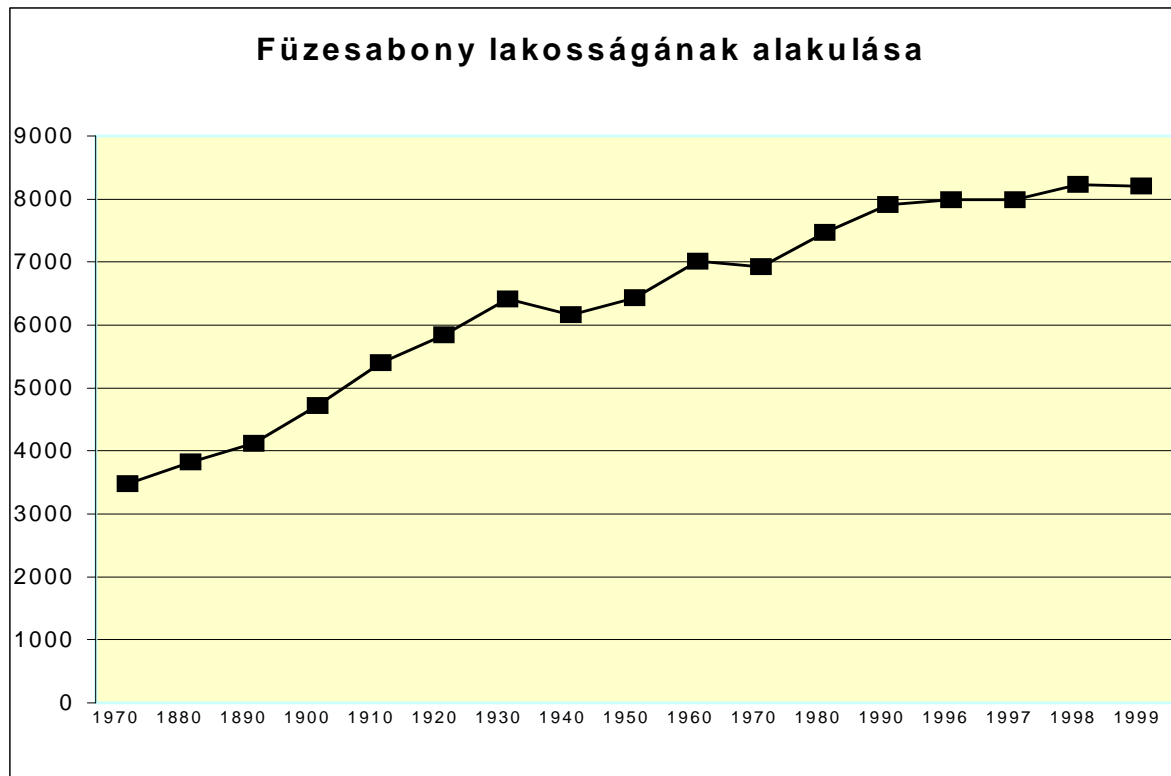
3. Társadalmi jellemzők

3.1. A népesség számának alakulása

A legelső lakossággal kapcsolatos adatok 1828-ból származnak, ami szerint 317 lakóházból állt Abony község, és 2222 római katolikus lakossal rendelkezett.

A két világháború között is növekedés volt tapasztalható, a lakosság létszáma ekkor már meghaladta a 6000 főt. Ez a növekedési tendencia a II. Világháború és a gazdasági válság

idején megtorpant, de a 70-es évektől ismét megfigyelhető egy napjainkig is tartó növekedési szakasz, mint ahogy ezt a 4. ábra is tükrözi.

4. ábra Füzesabony lakosságának alakulása 1870-től 1999-ig

Ennek a növekedésnek egyik oka a természetes szaporodás növekedése, de ettől fontosabb összetevője volt a bevándorlás. Ugyanis a nyolcvanas évektől a születések száma már igen alacsony, ezért a lakosság növekedése csak a bevándorlásnak köszönhető. A környező kis falvakból sokan beköltöztek a több munkalehetőséget kínáló városba. A település népességének száma az 1990-es években változónak mondható. 1994-ben volt a legmagasabb a lakosság száma, ekkor meghaladta a 8300-at (BOCSINÉ 1997).

Hűen tükrözi ezt a város térségében fekvő falvak lakosságának száma és előregedési aránya is.

Település	Terület (km ²)	Lakosság (fő)			Fiatalosági arány	Öregségi arány	Eltartási arány
		1950	1990	1999			
Füzesabony	46,34	6430	7907	8207	0,327	0,292	0,619
Besenyőtelek	48,54	3407	2819	3002	0,329	0,364	0,693
Dormánd	20,61	1318	1002	1024	0,348	0,297	0,645
Egerfarmos	23,79	1247	710	684	0,281	0,638	0,919
Mezőszemere	21,48	2249	1394	1305	0,257	0,631	0,889
Mezőtárkány	40,64	2878	1600	1598	0,354	0,509	0,863
Poroszló	109,04	5100	3214	3037	0,361	0,471	0,831
Sarud	51,64	3267	1416	1290	0,322	0,667	0,989
Szihalom	34,17	2928	2110	2110	0,291	0,469	0,760
Újlőrincfalva	48,11	619	270	316	0,398	0,672	1,061

5. táblázat Füzesabony és térsége lakosságának alakulása és megoszlása

A táblázat is jól tükrözi, hogy a város életkor szerinti összetétele kedvezőbb a többi településhez képest, sőt a megye átlaghoz képest is jónak mondható. A öregedési arány kisebb, mint a fiatalosági arány, ami mindenképpen biztató a jövőre nézve.

- A 0-14 éves korcsoport létszáma az összlétszám 20,5%-át jelentette,
- a 15-59 éves korcsoport létszáma az összlétszám 61,7 %-át tette ki,
- a 60 éves kor feletti korcsoportban az összlétszám 17,8%-a tartozott.

Ugyanakkor elszomorító az a tény, hogy néhány környező településen mennyire súlyos problémává vált az előregedés kérdése, aminek megoldása Füzesabonynak, mint a kistérség központjának is komoly feladatot jelent.

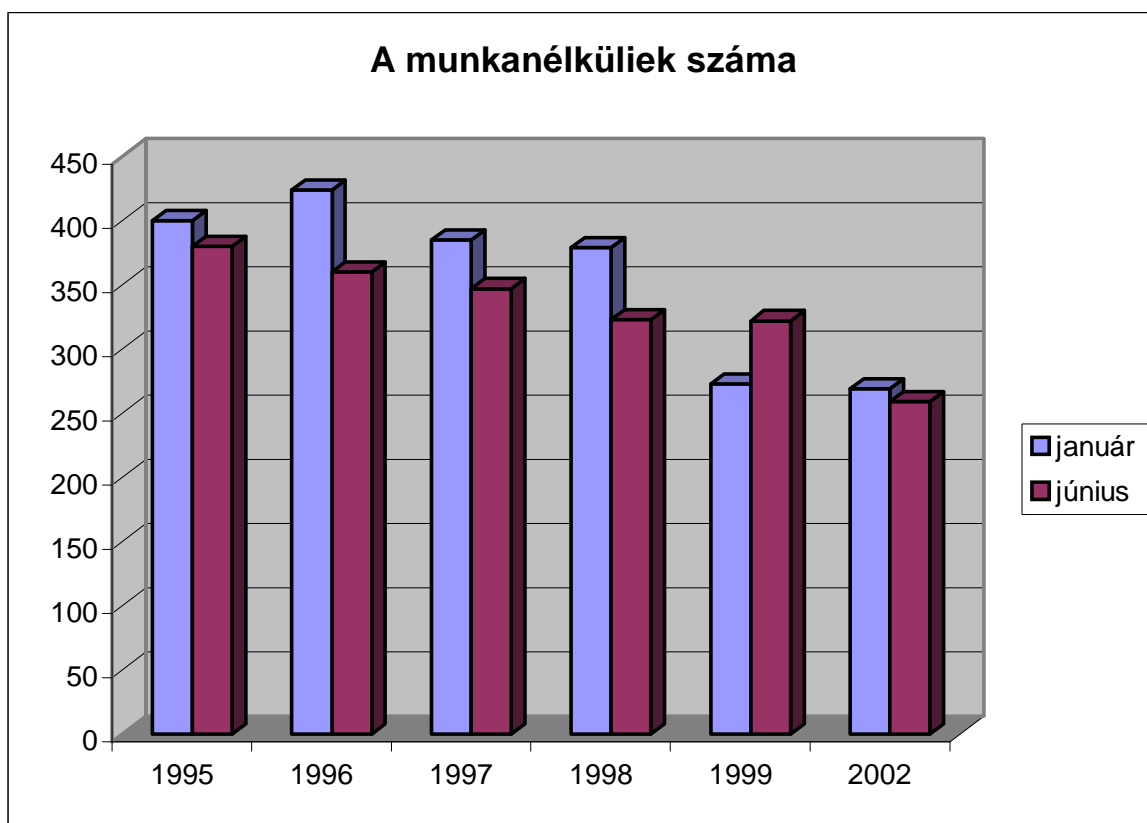
Néhány településen és Füzesabonyban is növekszik a cigány lakosság száma és aránya, ami mérsékli az öregedés folyamatát. A cigányok számának növekedése miatt nő a fiatalok és a munkaképes korú lakosság aránya is.

3.2. Munkaerőhelyzet

Füzesabonyban körülbelül **háromezer háztartásban, nyolcezer ember él**. Ezek nagy része fiatal és középkorú. Az emberek nagy része a mezőgazdaságban dolgozik, feljövőben van az ipar is.

A városban az aktív keresők aránya 1998-ban 38,1% volt, amely lényegesen alacsonyabb, mint a megyei átlag (42.6%). A foglalkoztatott munkaerő elsősorban a mezőgazdaságban és egyéb ágazatokban, főleg közlekedésben és vízgazdálkodásban. A városban az összes foglalkoztatottak száma körülbelül 2860 fő. Ebből a PICOPACK (650 fő) és a MÁV nyújtja a legnagyobb munkalehetőséget. A inaktív keresők és az eltartottak aránya magasabb volt Füzesabonyban, mint a megye más városaiban. Ennek oka, hogy itt él a nyugdíjasok 7.3%-a és az eltartottak 6.8%-a, ami a lakosság elöregedését és a város magas gyereklétszámát, illetve alacsony női foglalkoztatottságát tükrözi. Füzesabony foglalkoztatottsági szintje, az évek során mérséklődött.

A mezőgazdasági termelő szövetkezetek felbomlásával, a melléküzemági termelés is leépült. Ezek következménye, hogy ez a megye legnagyobb mértékben sújtott munkahelyhiányos városa. Bár a városban a regisztrált munkanélküliek száma évről évre kevesebb. Míg 1995-ben 400 volt, addig 1997-re, 385-re csökkent, és mára ez az adat már a 250-t sem éri el, mint arról az 5. ábra is tanúskodik. Ezen csökkenés okaként említhetjük meg, hogy megnövekedett a munkahelyek száma, ehhez nagyban hozzájárultak az újonnan létesített gyárak és kisebb beruházások (DUROPACK, A-Z TOPKER és a Pszichiátriai és Szenvedélybetegek Szociális Otthona).

5. ábra A munkanélküliek számának alakulása 1995 és 2002 között

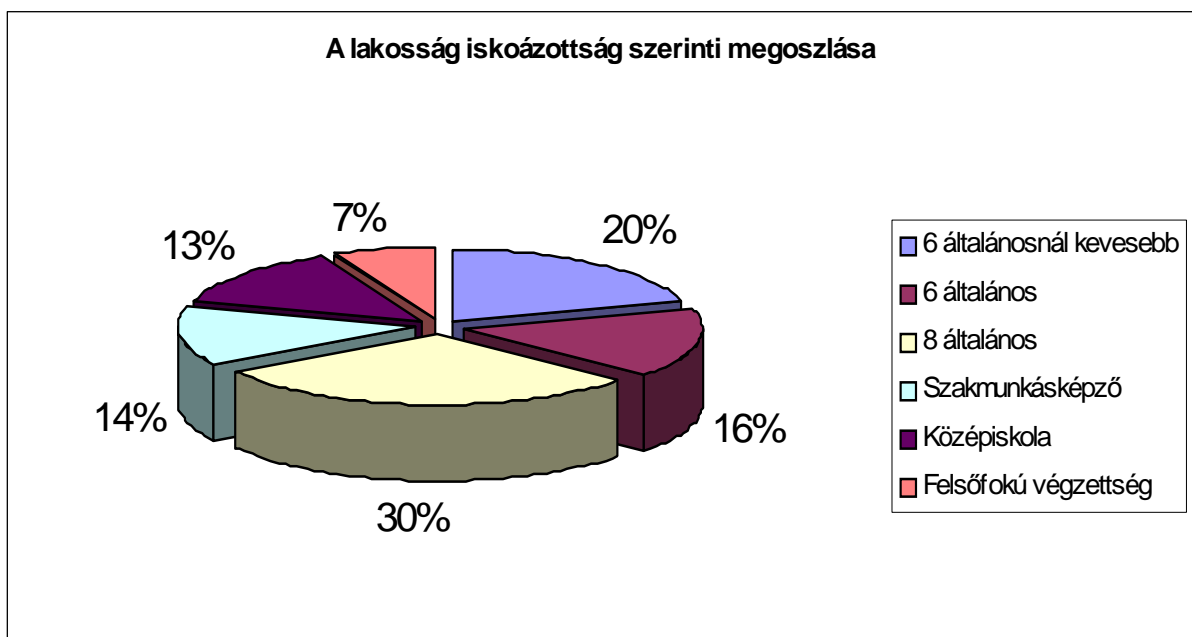
A cigányság számának növekedése miatt nő a fiatalok és a munkaképes korú lakosság aránya. Azonban ez a réteg kevésbé iskolázott és munkakultúrájuk is alacsonyabb szinten van. A tartósan munka nélkül lévők jelentős hányada kerül ki közülük, ez megerősíti az oktatás és képzés jelentőségét.

3.3. A lakosság iskolázottsága

Az iskola egyik meghatározó tényezője további életünknek, viszont nem oldja meg önmagában a társadalmi problémákat, sőt ez az intézmény a társadalmi különbségek továbbépítésének egyik fontos eszköze. Az iskolához való viszony többet fejez ki, mint egyszerűen kulturális magatartások egyik típusát, ez az egyik legfontosabb kulturális

közvetítő. Minthogy ez az intézmény horizontálisan és vertikálisan differenciált, az iskola hatására formálódó kulturális magatartások is differenciáltak lesznek, tehát ez részben előidézője, magyarázója egy lényeges társadalmi elkülönülésnek.

A város népességének iskolázottsága alacsony. Az emberek 1.5%-a még a 8 általánost sem végezte el, ezzel szemben 29.6%-uk rendelkezik általános iskolával. Szakmunkás bizonyítványt és szakiskolai végzettséget mindössze 13.7%-uk végzett, míg diplomával 7.1%-uk rendelkezik.

6. ábra A lakosság iskolázottság szerinti megoszlása

Az alacsony iskolázottság egyik oka, hogy az 1900-as évek első felében, még elegendő volt elvégezni a 6 osztályos elemi iskolát. Ennek következménye, hogy ezeket az embereket felnőtt korukban sem ösztönözte semmi a magasabb iskola elvégzésére. A népesség e tagjai mezőgazdasági termelő szervezetekben, az építőiparban valamint a környékbeli üzemek betanított munkásaiként végezték munkájukat, amihez elegendő volt a 6 osztály is. A lakosság alacsony iskolázottságának másik oka a cigány lakosság magas aránya (2.3%). A népesség e rétege a kedvezőtlen szociális helyzete miatt nem képes elvégezni a 8 általános iskolát.

Gyakori közöttük az, aki évismétlésre kényszerül és a tanköteleskor betöltése előtt, nem fejezi be iskolai tanulmányait

A füzesabonyi munkanélküliek között is azok találhatók nagyobb számban, akik alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, de biztató az a tény, hogy a középiskola befejezése után egyre többen jelentkeznek felsőfokú intézménybe.

Végzettség	Regisztrált munkanélküliek száma (fő)	Regisztrált munkanélküliek megoszlása (%)
8 általánosnál kevesebb	35	13,1
Általános iskola	107	40,8
Szaktanásképző	76	29,6
Szakiskola	1	0,5
Szakközépiskola	18	7,2
Technikum	5	2,2
Gimnázium	14	5,2
Főiskola	2	0,9
Egyetem	1	0,5

6. táblázat A regisztrált munkanélküliek megoszlása a végzettség függvényében

Végezetül megállapítható, hogy a munkanélkülieknek csak kis százaléka rendelkezik felsőfokú végzettséggel, ez pedig azt bizonyítja, hogy akik már magasabb iskolát végeztek, könnyebben el tudnak helyezkedni a számukra felkínált munkahelyen.

A demográfiai fejezetben felhasznált adatokat a Füzesabonyi Munkaügyi Központ vezetője Gál Zoltán bocsátotta rendelkezésemre.

4. Füzesabony lakosainak véleménye

Jómagam azért a saját városomról írom ezt a dolgozatot, s nem egy másik, ettől talán szebb és érdekesebb települést is választhattam volna, mert egyikről sem tudtam volna ennyire objektív képet festeni.

Ez vezérelt abban, hogy a saját véleményem mellett megkérdezzem a város néhány lakosának a véleményét, hogy melyek azok a területek, amelyek véleményük szerint problémásnak nevezhetők. A vidékfejlesztési tanszék szerkesztésében elkészített kérdőívek segítségével megkíséreltem felmérni, hogy mely problémák érintik leginkább a helyi lakosságot.

Hogy a felmérés még objektívebb legyen, igyekeztem a legkülönbözőbb korú, nemű, végzettségű, és beosztású embereket megkérdezni.

A kérdőív az alábbi témákra keresi a választ: (a kérdőív a mellékletben található)

1. Mit tart a vidéken élő társadalom legfontosabb problémájának?
2. Rangsorolja a vidéken élő társadalom alábbi problémáit súlyuk szerint!
3. Összességében hogyan ítéli meg a mai vidéki társadalom helyzetét az 1985-90-es évek viszonyaihoz képest?
4. Véleménye szerint a vidéki társadalomnak hogyan kell tekintenie hazánk EU-csatlakozására?

Az első kérdésre adott válaszokon egyáltalán nem lepődtem meg. Szinte kivétel nélkül minden megkérdezett a munkahelyek hiányát tartja a legsúlyosabb problémának. Néhányan megemlítik az infrastrukturális ellátottság problémáját is, gondolva az utak minőségére és a meg nem oldott szennyvízkérdésre. A cigányság számának egyre nagyobb mértékű növekedése szintén aggaszt néhány lakost. Egyesek pedig a természetes környezet megóvását tartanák nagyon fontosnak, több fás terület és park létesítése jobbá tenné szerintük a város képét. A mezőgazdaságban dolgozó lakosság legfontosabb problémája az általuk előállított termékek alacsony ára és a külföldi termékekkel szembeni hátrányos helyzetük.

A második kérdésben felállított rangsorok összesítése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a legsúlyosabb probléma a munkanélküliség és a munkahiány, a családi jövedelmek

alacsony szintje. Ezt követik az infrastrukturális elégtelenségek, a lakókörnyezet nem megfelelő színvonala. Kevésbé rossznak érzik a szolgáltatások színvonalát és a kulturális és szórakozási lehetőségek kínálatát.

A harmadik kérdésben leginkább az idősebb megkérdezettek véleményére hagyatkoztam, hiszen a kérdéses időszakban még Én is elég fiatal voltam. A tapasztaltabb korosztály véleménye szerint az 1985-90-es évek viszonyaihoz képest mindenképpen rosszabbnak tekinthető a vidéki társadalom helyzete.

Végül az utolsó kérdés, amely talán legaktuálisabb, így az EU szavazás előtt néhány héttel, hogy mit várhat a vidék, ha hazán az Unió tagja lesz. A többség szerint ez előnyöket és hátrányokat is rejt magában. Sok kistermelő tart a teljes ellehetetlenüléstől, ez szerintem a néhány, a csatlakozást fanatikusan ellenző szervezet rémhíreinek is köszönhető. Ugyanakkor sokan nem tudják, hogy igazából mire is számítsanak, ami a nem megfelelő tájékoztatásnak a számlájára róható fel. Végül is a megkérdezettek többsége mindezek ellenére bizakodó a csatlakozás vidéki társadalomra gyakorolt hatásával kapcsolatban.

5. SWOT analízis

Az eddig leírt jellemzés alapján, és a lakosság véleményének figyelembevételével megpróbálom feltárni a város erősségeit, gyöngeségeit, lehetőségeit és veszélyeit.

A város erősségei:

- Mindenképpen kedvező földrajzi elhelyezkedése van, számos turisztikai célpont közelíthető meg a városból, és nagyon nehezen közelíthető meg a város elkerülésével. Ezek közé tartozik elsősorban a megyeszékhely (Eger), a Tisza folyó és a Tisza tó. A hegyvidéki üdülők is könnyedén elérhetők a városból, valamint a Zsóry Gyógyfürdő és a Hortobágy is a város határában átfutó utakon közelíthető meg.
- Kiemelkedő közlekedési feltételek adottak, ennek köszönhetően a nagyobb városok (Miskolc, Gyöngyös) is jól elérhetők, és az M3-as autópályán Budapestről is egy óra alatt el lehet jutni Füzesabonyig, ami a kereskedőknek és a befektetőknek is feltétlenül előnyös lehet. Mindenképpen említést érdemel, hogy vasúton is megközelíthető szinte az ország minden irányából a város.
- Jó minőségű mezőgazdasági termőterületek találhatóak a környéken és a gazdálkodók szakmai tudása és tapasztalata is megfelelő.
- Füzesabony mióta város lett mindenképpen ellátja a kistérség központi feladatait, közigazgatási, oktatási, művelődési és kulturális központja a körülvevő néhány kistérségbe tartozó településnek.
- Gáz és szennyvízhálózat szabad kapacitásokkal rendelkezik, óriási előny, hogy a szennyvíztisztító üzem már megépült, néhány település és a város közös beruházásaként, és a gerincvezeték már csak arra vár, hogy minél több háztartás rácsatlakozzon.
- A település méreteihez képest viszonylag sok vállalkozással rendelkezik, ami mindenképpen azt bizonyítja, hogy a helybéliek igenis megpróbálnak a saját lábukra állni, és megpróbálják magukat ebből eltartani, ahelyett, hogy munkanélküli támogatásból élnének. Valamint számos ötlettel rendelkeznek, és szívesen vállalkoznak ötleteik megvalósítására, ami az EU csatlakozás után jobban fog kamatozni.

- Szintén előnyként kell megemlíteni, hogy a jó közlekedési kapcsolatok ellenére, és a fontos turisztikai látványosságok könnyű elérhetősége ellenére is alacsonynak mondhatók az ingatlan árak, a megye többi városához képest.
- Egyre több érettségivel rendelkező fiatal él a városban, köszönhetően a helyi gimnázium egyre növekvő kapacitásának és az egri közép fokú intézmények könnyű elérhetőségének. Szintén örömteli az a tény, hogy közülük az országos tendenciáknak megfelelően mind többen jelentkeznek valamilyen felsőoktatási intézménybe.
- Végezetül előnyként kell megemlíteni, hogy a város elég nagy szabad munkaerő kapacitással is rendelkezik, ami elősegítheti, hogy újabb beruházások helyszíne legyen Füzesabony.
- A térségben élők személyes kapcsolatai igen jók.

A város gyengeségei:

- Az ipari üzemek száma igen kevés és szétszórta, gyakorlatilag teljesen hiányoznak az élelmiszer és feldolgozó üzemek.
- A belső úthálózat kiépítetlen, nem méltó egy városképhez, hogy még szilárd burkolat nélküli utak rontják el a település kinézetét.
- A távlati ivóvízbázisok védelme nem biztosított, a felszíni vízfolyások és a belvízlevezető rendszerek elhanyagoltak, korszerűtlenek.
- Kicsi a népességmegtartó erő a pályakezdők elhelyezkedési lehetőségei elég reménytelenek a városban, ezért gyakran elhagyják azt, és nagyobb városokban telepednek le, ahol kedvezőbbek a lehetőségeik. A településen marad viszont sok szakképzetlen munkaerő, akiknek szükséges lenne a továbbképzése.
- Kevés a természeti értékkel, és turisztikai látványossággal rendelkezik, ezért lenne nagyon fontos kihasználni a jó közlekedési adottságokat e helyek felé, de sajnos még ez is elég kezdetleges szinten van. Nagyon kevés a népi hagyomány, és az ezeket őrzők köre.

A városban rejlő lehetőségek:

- Mivel vasúton és közúton egyaránt jól megközelíthető, ezért befektetőknek előnyös lehet a környéken megtermelt mezőgazdasági termékek feldolgozására létrehozható élelmiszeripari üzem (pl.: konzervgyár).
- Az autópálya továbbépítésének lehetősége, a közlekedési csomópontjelleg jobb kihasználása, ami magával hozhatná a turizmus föllendülését a Hortobágy és a hegyvidék közelsége révén. Logisztikai központ létrehozása is hasznos lehetne a közlekedési csomópontjelleg kihasználására.
- Felnőttoktatási rendszer létrehozása a piaci igényekhez alkalmazkodva. Ezzel a város szakképzett munkaerőt bocsáthatna ki, és csökkenne a szakképzetlenség, és remélhetőleg a munkanélküliek száma is.
- Az információs hálózat modernizálása is szükségszerű lenne, helyi TV, Internet elérésére alkalmas hálózat kiépítése, helyi újság kiadása is javítaná a város lehetőségeit és jelenlegi helyzetét.

A városban rejlő veszélyek:

- Füzesabonyt körülvevő más nagyvárosok igen erős elszívó hatása, mindenképpen komoly veszélyt rejt magában, számos bevételtől és lehetőségtől fosztja meg a várost.
- Sajnos az utóbbi időben megfigyelhető az emberek érdektelensége.
- A piaci viszonyok ingatagok, nem érezhetik a vállalkozók és a befektetők azt a biztonságot, aminek megléte esetén, nyugodtan végezhetnék tevékenységüket. Ezért a befektetők távol maradnak, mert nem érzik biztosnak a befektetésüket.
- A lakosság fokozatos előregedése, fiatalok elvándorlása, a tartósan magas munkanélküliséggel is megmagyarázható.
- A roma lakosság lélekszámának növekedése, kulturális és életmódbeli feszültségeket gerjeszt a magyar lakosság és a kisebbség között.
- Talajvízszint emelkedése, belvizes területek számának növekedése is komoly veszélyeket rejteget magában.

6. A vidékfejlesztés lehetőségei

6.1. Célkitűzések

A SWOT analízis alapján, és a város területfejlesztési koncepciók terve alapján megpróbálom megfogalmazni, hogy milyen céljai lehetnek a városnak a vidékfejlesztés területén.

Általános célok:

- Természeti értékek megőrzése, egészséges, vonzó környezet megteremtése,
- Versenyképes gazdasági szerkezet,
- Fenntartható agrárstruktúra,
- Települések együttműködésén alapuló vidékfejlesztés,
- Humán erőforrás, tudásszint fejlesztés.

Speciális, sajátos célkitűzések

- A környezet szennyezés erőteljes mérséklése és felszámolása.
- Az élelmiszer feldolgozási tevékenység minőségi bővítése, fellendítve ezzel a mezőgazdaságot is, mint arra már utaltam az előbbieken.
- A térség kedvező természeti adottságainak kihasználására épülő turizmus mértékének, időtartamának és színvonalának fejlesztése, gondolva itt a kedvező földrajzi fekvésre és a kivételes közlekedési adottságokra.
- Mint utaltam már rá a város nem rendelkezik gazdag kulturális örökséggel, éppen ezért lenne fontos, hogy a meglévő kevés értéket megőrizze. A környezeti adottságokkal, értékekkel szerves egységben történetileg kialakult kulturális, gazdálkodási hagyományokat meg kell őrizni, ill. átmenteni, továbbfejleszteni a megváltozott körülményeknek megfelelően.
- Biztosítani kell a város és térsége társadalmi és kulturális életének folyamatos fejlődését, a társadalmi kohézió és szolidaritás kialakulását.
- A város lakosai számára biztosítani kell a méltó emberi, társadalmi jólét feltételeit, amely szorosan összekapcsolódik a gazdasági működőképesség javításával. A város vállalkozási készsége, a gazdasági szerkezet több lábbon állása, a piaccgazdasági körülmények között is dinamikusan fejlődő korszerű gazdasági tevékenységek helyi meghonosodása is fontos

feladat. Új üzemek létesítésével, új beruházásokkal munkahelyeket lehetne teremteni, valamint a vállalkozások támogatása és adójuk csökkentése is célként kell, hogy lebegjen a város vezetőinek szeme előtt.

- A környezeti feltételrendszerrel összhangban oly módon kell növelni a gazdaság kapacitását, sokszínűségét, hatékonyságát és eredményességét, amely révén a helybeni foglalkoztatottság igényelt aránya, a településen belül a megfelelő lakóhely, munkahely és rekreációs lehetőség egyidejűleg biztosítható.
- A vidék- és településfejlesztés eszközeinek érvényesítésével törekedni kell az egészséges és esztétikus, “élhető” települési környezet kialakítására, beleértve a város kül- és belterületeit egyaránt. Ennél a pontnál kell megemlíteni, hogy a parkosítás és a zöld területek növelése elengedhetetlen feladat, és a városon átvonuló állatok problémájának megoldása sem elhanyagolható kérdés.
- A településen tevékenykedő szakképzett munkakorú réteg mellett van lehetőség (oktatási, képzési intézmények) a jövő munkavállalóinak kinevelésére. A hagyományos képzés mellett ehhez a hangsúlyt egyfelől az általános piacgazdasági ismeretek elterjesztésére (pl. marketing, menedzsment), valamint a szakképesítés nélküli munkaerő képzettségének, munka kultúrájának fejlesztésére kell helyezni.
- Az itt lakó idősök között még sokan élnek olyanok, akik személyes tapasztalatból ismerik a területhasználati formák és szerkezet tartamosan és eredményesen követhető helyi hagyományait, amelyek felszínre hozásával a helyi közösségek és az egyének újra magukra találhatnak, részt vehetnek saját sorsuk megfelelő irányításában. A természeti környezetben vannak még fenntartható módon is feltárható és hasznosítható erőforrások. Ez lehetőséget ad a természetvédelemmel és az idegenforgalommal összekapcsolható speciális organikus, extenzív, stb. gazdálkodási formák megújítására.
- A területfejlesztés- és rendezés, vidékfejlesztés, valamint a településfejlesztés és – rendezés eszközeivel az önerős fejlődést akadályozó tényezők gyöngítése, a kibontakozás tényezőinek erősítése. A helyi lakosokkal közösen kell a táj- és településvédelmet megoldani. Meg kell teremteni a szervezési és tárgyi kereteket olyan közös élményekhez és gondolkodáshoz, amely hozzásegít a jövőképhez vezető megfelelő cselekvéshez.
- A végső cél a város saját identitásának fejlesztése, ahol az emberek harmonikusan élnek együtt egymással és a természettel; méltó körülmények között biztosított a megélhetésük, a lakosság szereti szülőföldjét, lakóhelyét, és arról felelősséggel gondoskodik.

6.2. A célok megvalósíthatósága

Várható változások

- A mezőgazdaság vezető szerepe nem fog változni
- Az ipari fejlesztés kiemelkedő szerepet kap
- A kereskedelem a kedvező közlekedési adottságok hatására fejlődni fog
- Ugyanezen okból az idegenforgalom is fellendül
- A vállalkozók tovább erősödnek, bővül a vállalkozók köre
- Kialakulnak az önkéntes társulások, szövetkezetek, közös fejlesztések

Fejlesztési irányok

- Stabilizálni és fejleszteni kell a működő üzemeket, beindítandó a képzés és továbbképzés a munkaerő várható keresletére, a cigány lakosság képzésének megoldása. A cigánylakosság ugyanis kevésbé iskolázott és munkakultúrájuk is alacsonyabb szinten van. Újra lehetne indítani a cigányok körében a hagyományos mesterségeket.
- A viszonylag magas színvonalú mezőgazdaság által előállított termékek feldolgozására specializálódott élelmiszer feldolgozó üzemek létesítése is előbbre vihetné a város gazdaságát, ugyanis jelenleg szinte minden mezőgazdasági terméket elszállítanak a városból feldolgozásra.
- A város térségében nagy a szántóföldek aránya. A gyenge minőségű számtó egy részét gyepként lehetne hasznosítani.
- Új növények termesztésbe hozását is elő kellene segíteni (pl: olajtök és aprómajvak)
- A mezőgazdaságon belül fontos lenne a növénytermesztés és az állattenyésztés összehangolása, vagyis a növénytermesztés melléktermékeit az állattenyésztésben tervezetebben hasznosíthatnák, és ugyanez igaz a szerves trágya hasznosításra is.
- Fontos lenne a településen élők életfeltételeinek kialakítása és javítása az alábbi területeken:
 - szemétszállítás, betegellátás, energiatakarékosság, kerékpárutak építése
 - műemlékvédelem
 - belterületi fásítás, parkosítás
 - szociális ellátás

- szennyvízhálózat
- szelektív hulladékgyűjtés kialakítása
- Szükséges lenne a városban az átutazó vendégek számára szálláshelyeket és vendéglátó egységeket létesíteni, mivel jelenleg ezek nem elégítik ki a jelentős forgalom által támasztott igényeket.
- A falusi vendéglátás és az idegenforgalom és az ökoturizmus elég kezdetleges szinten van. Az EU országokhoz hasonlóra kellene fejleszteni azokat.
- Ki kellene építeni a kistérségi és kistérségen túli kapcsolatokat a beszerzés, a termelés, a felvásárlás és marketing elősegítése céljából.
- A turizmus fejlesztésének és általában a műveltség, a képzettség, a tájékozottság növelésének egyik fontos bázisa lehet a korszerű kommunikációs felszereltséggel rendelkező füzesabonyi könyvtár, és annak szolgáltatásai.
- A termelőszövetkezetek és ipari üzemek megszüntetésével nőtt a munkanélküliség. Az elhelyezkedést a lakosság a környező városokban lévő üzemekben találta meg. (Eger, Gyöngyös, Mezőkövesd), és megnőtt az ingázók száma. A népesség másik része visszatért a mezőgazdasághoz, az őstermelői igazolvány kiváltásával. Ez azonban csak kiegészítő keresetnek számít. Munkahelyteremtés lehetőségei a következők lehetnek:
 - vállalkozások támogatása
 - szakképzettség felmérése, tudni kell, milyen szakmára van igény a városban és vonzáskörzetében
 - képzés és átképzés lehetősége
 - nagy élők munkai igényű, de kis eszközigényű ágazatok támogatása

6.3. A vidékfejlesztés lehetséges gazdasági, társadalmi és környezeti hatásai

A mezőgazdaság által előállított termékek feldolgozására specializálódott élelmiszer feldolgozó üzemek létesítése előbbre vihetné a város gazdaságát, ugyanis jelenleg szinte minden mezőgazdasági terméket elszállítanak a városból feldolgozásra. Ez a vállalkozások és beruházások a mezőgazdasági gazdálkodók versenyképességét is jelentősen javítaná. Másrészt munkahelyet is teremtene, ami viszont társadalmi szempontból jelenten előnyt. A város térségében nagy a szántóföldek aránya.

A gyenge minőségű szántóföldek gyepként, való hasznosítása, vagy ezen területek erdősítése szintén kedvező lenne gazdaságilag, hiszen ugyanazon a helyen sokkal nagyobb bevételhez lehetne jutni, nagyobb értékű terméket lehetne előállítani. Nem szabad megfeledkezni az erdőtelepítés kapcsán, hogy az EU hatalmas összegeket fordít támogatásként az ilyen gyenge minőségű talajok extenzívebb termelésbe, vagy erdőgazdálkodásba vonására. Tehát ennek is meg lenne a társadalmi előnye is, sőt még környezeti szempontból is kedvezőbb egy extenzívebb termelés.

Új növények és termelési technológiák, a minőségbiztosítás bevezetésével a mezőgazdaság termelési szerkezete sokoldalúbb lesz. Ez a versenyképességének a javulását is eredményezi, ami a jövedelemtermelő képességet fokozza, és ez ismét pozitívan hat a mezőgazdaságból élők életszínvonalára.

A növénytermesztés és az állattenyésztés összehangolása, szintén javítaná a jövedelmezőséget azáltal, hogy csökkentené a költségeket.

A termelőszövetkezetek és ipari üzemek megszüntetésével nőtt a munkanélküliség. Ezért a város vezetésének munkahelyet kell teremtenie. Ez megteheti úgy, hogy támogatja a vállalkozásokat, esetleg felméri szakképzettséget, hogy milyen szakmára van igény a városban és vonzáskörzetében, és ennek tudatában végez átképzéseket. Végezetül úgy is megoldhatja a munkanélküliség problémáját, hogy nagy élőmunka igényű, de kis eszközigenyű ágazatok támogat. A munkanélküliek között cigánylakosság áll az élen, ugyanis kevésbé iskolázott és munkakultúrájuk is alacsonyabb szinten van. Újra lehetne indítani a cigányok körében a hagyományos mesterségeket. Ezzel csökkenthető lenne a munkanélküliség, és talán a társadalmi feszültségek is oldódnának ez által.

Az átutazó vendégek számára létesített szálláshelyek és vendéglátó egységek szintén jó hatással lennének mind társadalmi, mind gazdasági szempontból. Munkahelyteremtő hatását hiba lenne kihasználatlanul hagyni, hiszen a kedvező közlekedési adottságok nagy valószínűséggel elegendő jövedelmet biztosítanak az ezzel próbálkozók számára. Ugyanezek a dolgok elmondhatók a falusi vendéglátásra, az idegenforgalomra és az ökoturizmusra is. Az EU országokhoz hasonlóra kellene fejleszteni ezeket, mert a csatlakozás után nagyon fontos szerepet tölthet be nemcsak a város, de az egész ország területén.

Összességében megállapítható, hogy javulni fog a foglalkoztatottak aránya, termelési színvonal, a minőségi termék előállításának igénye. A közösségfejlesztéssel javul a lakosság hagyományokat tisztelő önbecsülése, a közösséghez, a településhez való kötődése. Az

informatikai infrastruktúra fejlesztésével jobb lesz a különböző információkhoz való közvetlen hozzáférés esélye, a piaci igényekhez való termelés, a jobb értékesítési árak elérésének lehetősége. A kulturális örökség feltárása, hasznosítása, a turizmus szervezetének felépítése alapja lesz az idegenforgalom fellendülésének. Ezen kulturális örökségek védelme javítja a városképet, és erősíti a lakosság városhoz való kötődését, azzal, hogy kielégíti az ápolat, rendezett környezet iránti igényét. Újra megerősödhetnek és létrejöhetnek a helyi közösségek és civil szervezetek, az emberek közügyekhez való hozzáállása javul, csökken az érdektelenségük. Az öko-, és biogazdálkodás bevezetésével erősödik a természeti erőforrások védelme. Az új megvalósuló beruházásoknál a környezetvédelem már alapkövetelmény, és ezt a szemléletmódot talán már a következő generáció teljesen természetesnek és értelemszerűnek fogja tartani.

Összefoglalás

Vidékfejlesztés – a dolgozat megírása előtt elég titokzatos volt számomra ez a szó, főleg azért is, mert még a szótár sem tartalmazza. Csak gondoltam, hogy valami újat, valami eddig nem tapasztaltat hozhat ez, az elmaradott és elég kilátástalan helyzetben lévő térségeknek, köztük szülővárosomnak, Füzesabonynak is. A város bemutatása közben rá kellett jönnöm, hogy mennyi minden természetesnek tűnő érték is lakozik ezen a vidéken, és mennyi kiaknázatlan kincs található itt, amit nem veszünk észre, mert természetesnek tűnik a léte. Sokkal könnyebb a hibákat, a hiányokat meglátni, és az okokat, a felelősöket keresgetni, mint a rendelkezésre álló erőforrások segítségével valami olyanba kezdeni, ami segíthet a gödörből való kimászásra és a szebb jövő elérésére.

Ez az amiben segíthet a vidékfejlesztés, jelszó lehet ez a vidéken élő emberek számára, és talán nem túl merész dolog kijelenteni, hogy egész Magyarország számára is a következő néhány évtizedben.

Remélhetőleg segít majd kiaknázni a Füzesabonyban rejlő lehetőségeket, segít abban, hogy e természeti, és turisztikai kincsekben nem túl gazdag város jobban ki tudja használni kivételes közlekedési adottságait. Ehhez elengedhetetlen feladat, a lakosok tájékoztatása arról, hogy mivel érdemes foglalkozni a jövőben, milyen lehetőségeik vannak, hogyan tudják leginkább kihasználni lakóhelyük adottságait. Ehhez elengedhetetlen a lakosság képzése és szemléletmódjának formálása. Vissza kell adni az itt élő embereknek a hitet, hogy van kiút, mert a vidékfejlesztés számos lehetőséget kínál számukra. El kell a fiatalokkal is hitetni, hogy nem kell ahhoz egy nagyobb városba költözni ahhoz, hogy könnyebb boldogulást találjanak maguknak, mert saját településük is számos feltáratlan lehetőséget rejt magában. Ezen lehetőségeket viszont fel kell tárni, és ezek tudatában meg kell próbálni a megfelelő lépéseket megtenni, és ezekről a lehetőségekről a lakosságot tájékoztatni.

Ez lett volna a célja dolgozatomnak is, szerettem volna utat mutatni szülővárosomnak, Füzesabonynak, hogy ez, a már oly sokmindent túlélő kis város ismét virágozzon, és büszkék legyenek a lakosok, hogy Füzesabonyi polgárok lehetnek.

IRODALOM JEGYZÉK:

1. Bocsiné Bálint Ágnes 1997. Füzesabony népességének változása a török időktől napjainkig - szakdolgozat – Jászberény –115 p.
2. Füzesabony 2002. – turisztikai újság - Milleneumi Városismertető, az önkormányzat kiadásában
3. Füzesabony és társult települései komplex terület- és településfejlesztési koncepciója 1997. Budapest, Pro Terra Kft., Terra Kft., ÖKO Rt, Reg. Info Kft.
4. Füzesabony Város Önkormányzata
5. Gál Zoltán adatközlő, a Füzesabonyi Munkaügyi Központ kirendeltség vezetője
6. Heves megyei Munkaügyi Központ éves tájékoztatója 1996,1997, 1998, 1999 –70-80 p.
7. Heves megye műemlékei II kötet, Füzesabony - 743-759 p.
8. Ignác András adatközlő, Füzesabony város falugazdája
9. Magyar Statisztikai Zsebkönyvek KSH., 1994, 1998, 1999
10. Pelle Béláné 1976. Heves megye földrajzi nevei; A füzesabonyi járás; Tudományos irányító: Végh József, Szerkesztette: Végh József, Ördög Ferenc, Papp László, Budapest, Magyar Nyelvtudományi Társaság –176(2) p.
11. Rátkai István 1995. Füzesabony településtörténete, Füzesabony, Könyvtárbaráti Társulás 132 p.
12. Remenyik Zsigmond Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola évkönyve 1998.

13. Szabó Gabriella 1994. A Mátravidéki Fémművek gyárának története – szakdolgozat – Debreceni Tanítóképző Főiskola 56 p.
14. Szarvas Erzsébet 1996. A füzesabonyi artézi kút története – környezetismereti tanulmányi dolgozat – 5 p.
15. Sziklai János Füzesabony indóháza: Fiumének szánták? In: Népújság 1989. Márc. 18.
16. Zele Ferenc 1995. Füzesabony környezetében előforduló talajok jellemzése – évfolyamdolgozat – Mezőtúr Gépészmérnöki Kar – 13 p.
17. <http://www.brody.iit.hu/kepesl/htold/fuzes03.htm>
18. <http://www.fuzesabony.hu>